

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2012	CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2012
HISTÒRIA D'ESPANYA	HISTORIA DE ESPAÑA

BAREM DE L'EXAMEN

1. Descriviu el tipus de fonts utilitzades. (1 punt)
2. Identifiqueu les idees principals dels textos i situeu-les en el seu context històric i en el nucli temàtic corresponent. (2,5 punts)
3. Expliqueu, a grans trets, els conceptes "cens" i "transició demogràfica". (2 punts)
4. Descriviu l'evolució demogràfica d'Espanya durant la segona meitat del segle XIX mencionant els processos d'urbanització i els moviments migratoris. Utilitzeu per a això els documents a comentar. (2,5 punts) Relacioneu els canvis demogràfics amb les transformacions agràries i l'expansió industrial del segle XIX. (2 punts)

PRIMERA OPCió

Document 1

EVOLUCIó DE LA POBLACIó ESPANYOLA A PARTIR DELS CENSOS

Any	Població	Índex 1900=100	Taxa de creixement acumulatiu anual
1857	15.454.514	83	--
1860	15.645.072	84	0.34
1877	16.622.175	89	0.36
1887	17.549.608	94	0.54
1897	18.108.610	97	0.31
1900	18.594.405	100	0.89

Albert Carreras y Xavier Tafunell (coords.), *Estadísticas históricas de España: siglos XIX y XX*. Madrid, Fundación BBVA, 2005, p. 124.

Document 2

"Les causes que augmenten la mortalitat són l'alt preu dels aliments, els impostos forts sobre les subsistències, les epidèmies, els pantans i altres focus d'infecció; les indústries insalubres; la guerra; l'acumulació excessiva de població en pobles i habitacions reduïdes (...).

Les causes de disminució en els naixements són els alts preus de les subsistències (més influents encara que en la mortalitat); la guerra, que allunya de les seues llars la part de la població més apta i vigorosa per a reproduir-se; els matrimonis entre consanguinis, les revolucions, els vots religiosos, l'excessiu nombre de dones fadrines o de vida dubtosa, l'augment de les necessitats socials, l'acumulació de grans masses en pobles relativament xicotets, etc. (...) Començant per l'examen de les (causes) més directes, vegeu si la carestia de les subsistències ha pogut influir en aquest cas".

Junta General de Estadística del Reino, *Memoria sobre el movimiento de la población de España en los años de 1858, 1859, 1860 y 1861*, Madrid, 1863.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2012	CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2012
HISTÒRIA D'ESPANYA	HISTORIA DE ESPAÑA

BAREM DE L'EXAMEN

1. Descriviu el tipus de fonts utilitzades (1 punt).
2. Identifiqueu les idees principals dels dos textos i situeu-les pertinentment en el nucli temàtic corresponent (2,5 punts).
3. Expliqueu, en poques paraules, els conceptes «totalitarisme» i «nacionalsindicalisme» (2 punts).
4. Descriviu la vida política i les principals mesures d'institucionalització del sistema polític del "nou Estat" a Espanya fins el 1959. Utilitzeu per a això també les fonts a comentar (2,5 punts). Comenteu la implantació de la dictadura franquista en relació amb l'antecedent de la dictadura de Primo de Rivera i l'ascens dels feixismes europeus, i la seua intervenció en la Guerra Civil espanyola, i l'esclat i desenvolupament de la Segona Guerra Mundial (2 punts).

SEGONA OPCIO

Document 1

Preàmbul. "Renovant la tradició Catòlica, de justícia social i alt sentit humà que va informar la nostra legislació de l'Imperi, l'Estat Nacional quan és instrument totalitari al servei de la integritat pàtria, i Sindicalista quan representa una reacció contra el capitalisme liberal i el materialisme marxista, emprèn la tasca de realitzar –amb aire militar, constructiu i greument religiós– la Revolució que Espanya té pendent i que ha de tornar als espanyols, d'una vegada per sempre la Pàtria, el Pa i la Justícia.

Per a aconseguir-ho –atenent d'altra banda a complir les consignes d'Unitat, Llibertat i Grandesa d'Espanya– acudeix al pla del social amb la voluntat de posar la riquesa al servei del poble espanyol, subordinant l'economia a la seua política.

I partint d'una concepció d'Espanya com a unitat de destí, manifesta, mitjançant les presents declaracions, el seu disseny que també la producció espanyola –en la germanetat de tots els seus elements– siga una unitat que servisca a la fortalesa de la Pàtria i sostinga els instruments del seu poder.

L'Estat espanyol, acabat d'establir, formula fidelment, amb aquestes declaracions que inspiraran la seua política social i econòmica, el desig i l'exigència de tots els que combaten a les trinxeres i formen, per l'honor, el valor i el treball, la més avançada aristocràcia d'aquesta Era nacional".

Fur del Treball.

Font: *Boletín Oficial del Estado, 10 de març de 1938.*

Document 2

"Tres són els principis que inspiren l'Organització nacionalsindicalista prevista pel Fur del Treball, reflex fidel de l'organització política del Nou Estat, a saber: Unitat, Totalitat i Jerarquia. Hi haurà, doncs, segons precepte del Fur una sola ordre de Sindicats, en la qual seran enquadrats tots els factors de l'economia per branques de la producció o serveis.

Acabada victoriosament la campanya i incorporats a l'obra de la reconstrucció nacional totes les forces productores que es trobaven establides en la zona redimida, és arribat el moment de començar amb pas ferm a complir a aquell mandat del Fur".

Llei de 26 de gener de 1940 sobre unitat sindical.

Font: *Boletín Oficial del Estado, 31 de gener de 1940.*

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2012	CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2012
HISTÒRIA D'ESPANYA	HISTORIA DE ESPAÑA

BAREMO DEL EXAMEN

1. Describe el tipo de fuentes utilizadas (1 punto).
2. Identifica las ideas principales de los textos, situándolas en su contexto histórico y en el núcleo temático correspondiente (2,5 puntos).
3. Explica, a grandes rasgos, los conceptos "censo" y "transición demográfica" (2 puntos).
4. Describe la evolución demográfica de España durante la segunda mitad del siglo XIX, mencionando los procesos de urbanización y los movimientos migratorios. Utiliza para ello los documentos a comentar (2,5 puntos). Relaciona los cambios demográficos con las transformaciones agrarias y la expansión industrial del siglo XIX (2 puntos).

PRIMERA OPCIÓN

Documento 1

EVOLUCIÓN DE LA POBLACIÓN ESPAÑOLA A PARTIR DE LOS CENSOS

Año	Población	Índice 1900=100	Tasa de crecimiento acumulativo anual
1857	15.454.514	83	--
1860	15.645.072	84	0.34
1877	16.622.175	89	0.36
1887	17.549.608	94	0.54
1897	18.108.610	97	0.31
1900	18.594.405	100	0.89

Albert Carreras y Xavier Tafunell (coords.), *Estadísticas históricas de España: siglos XIX y XX*. Madrid, Fundación BBVA, 2005, p. 124.

Documento 2

" Las causas que aumentan la mortalidad son el alto precio de los alimentos, los impuestos fuertes sobre las subsistencias, las epidemias, los pantanos y otros focos de infección; las industrias insalubres; la guerra; la acumulación excesiva de población en pueblos y habitaciones reducidas (...).

Las causas de disminución en los nacimientos son los altos precios de las subsistencias (más influyentes aún que en la mortalidad); la guerra, que aleja de sus hogares la parte de la población más apta y vigorosa para reproducirse; los matrimonios entre consanguíneos, las revoluciones, los votos religiosos, el excesivo número de mujeres solteras o de vida dudosa, el aumento de las necesidades sociales, la acumulación de grandes masas en pueblos relativamente pequeños, etc. (...) Empezando por el examen de las (causas) más directas, véase si la carestía de las subsistencias ha podido influir en este caso".

Junta General de Estadística del Reino, *Memoria sobre el movimiento de la población de España en los años de 1858, 1859, 1860 y 1861*, Madrid, 1863.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2012

CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2012

HISTÒRIA D'ESPANYA

HISTORIA DE ESPAÑA

BAREMO DEL EXAMEN

1. Describa el tipo de fuentes utilizadas (1 punto)
2. Identifique las ideas principales de ambos textos, situándolas pertinentemente en el núcleo temático correspondiente (2,5 puntos)
3. Explique, a grandes rasgos, los conceptos "totalitarismo" y "nacional-sindicalismo" (2 puntos)
4. Describa la vida política y las principales medidas de institucionalización del sistema político del «nuevo Estado» en España hasta 1959. Utilice para ello también las fuentes a comentar (2,5 puntos). Comente la implantación de la dictadura franquista en relación con el antecedente de la dictadura de Primo de Rivera y el ascenso de los fascismos europeos, su intervención en la guerra civil española, y el estallido y el desarrollo de la Segunda Guerra Mundial (2 puntos)

SEGUNDA OPCIÓN

Documento 1

Preámbulo. «Renovando la tradición Católica, de justicia social y alto sentido humano que informó nuestra legislación del Imperio, el Estado Nacional en cuanto es instrumento totalitario al servicio de la integridad patria, y Sindicalista en cuanto representa una reacción contra el capitalismo liberal y el materialismo marxista, emprende la tarea de realizar –con aire militar, constructivo y gravemente religioso– la Revolución que España tiene pendiente y que ha de devolver a los españoles, de una vez para siempre la Patria, el Pan y la Justicia.

Para conseguirlo –atendiendo por otra parte a cumplir las consignas de Unidad, Libertad y Grandeza de España– acude al plano de lo social con la voluntad de poner la riqueza al servicio del pueblo español, subordinando la economía a su política.

Y partiendo de una concepción de España como unidad de destino, manifiesta, mediante las presentes declaraciones, su designio de que también la producción española –en la hermandad de todos sus elementos– sea una unidad que sirva a la fortaleza de la Patria y sostenga los instrumentos de su poder.

El Estado español, recién establecido, formula fielmente, con estas declaraciones que inspirarán su política social y económica, el deseo y la exigencia de cuantos combaten en las trincheras y forman, por el honor, el valor y el trabajo, la más adelantada aristocracia de esta Era nacional».

Fuero del Trabajo.

Fuente: *Boletín Oficial del Estado, 10 de marzo de 1938.*

Documento 2

«Tres son los principios que inspiran la Organización Nacional-Sindicalista prevista por el Fuero de Trabajo, reflejo fiel de la organización política del Nuevo Estado, a saber: Unidad, Totalidad y Jerarquía. Habrá, pues, según precepto del Fuero, un solo orden de Sindicatos, en los cuales serán encuadrados todos los factores de la economía por ramas de la producción o servicios.

Terminada victoriosamente la campaña e incorporados a la obra de la reconstrucción nacional todas las fuerzas productoras que se hallaban establecidas en la zona redimida, es llegado el momento de comenzar con paso firme a dar cumplimiento a aquel mandato del Fuero».

Ley de 26 de enero de 1940 sobre Unidad sindical.

Fuente: *Boletín Oficial del Estado, 31 de enero de 1940.*